

ญัตติ

ญัตติ หมายถึง เรื่องหรือปัญหาที่สมาชิกสภาหรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเสนอเข้าสู่การพิจารณาของสภา และขอมติจากสภา หรือจะกล่าวให้กะทัดรัดลงไปอีกก็คือ ญัตติคือ “ข้อเสนอเพื่อลงมติ” หรือความหมายอย่างกว้างคือ ข้อเสนอใด ๆ ที่มีความมุ่งหมายจะให้สภาลงมติ หรือวินิจฉัยชี้ขาดว่าจะให้ปฏิบัติอย่างไร

ในการเสนอเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้ที่ประชุมสภาพิจารณานั้น จะต้องเสนอเป็นญัตติ ญัตติเปรียบเสมือนกลไกอย่างหนึ่งในการดำเนินงานของสภา เพราะญัตติทุกเรื่องย่อมมีจุดมุ่งหมายอยู่ในตัว อันทำให้รู้ถึงประโยชน์หรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้ด้วย ญัตติจึงมีความสำคัญต่อการดำเนินงานของสภาเป็นอย่างยิ่ง

การพิจารณาญัตติของสภานั้น สมาชิกทุกคนมีสิทธิที่จะอภิปราย แม้ว่าอาจจะไม่ได้เป็นผู้เสนอญัตติหรือผู้รับรองญัตติก็ตาม แต่โดยทั่วไปข้อบังคับการประชุมฯ จะกำหนดไว้ให้ผู้เสนอญัตติได้รับการพิจารณาให้อภิปรายก่อน

ตามข้อบังคับการประชุมฯ ข้อ ๓๗ ได้แบ่งญัตติออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. ญัตติเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของกรุงเทพมหานคร
๒. ญัตติร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

ญัตติเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของกรุงเทพมหานคร คือเรื่องซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

ตามมาตรา ๘๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ ได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครไว้ว่า

“ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายอื่น ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการในเขตกรุงเทพมหานครในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทั้งนี้ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและตามกฎหมายอื่น ที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

(๒) การทะเบียนตามที่กฎหมายกำหนด

(๓) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๔) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

(๕) การผังเมือง

- (๖) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- (๗) การจัดการการจราจรและการวิศวกรรมจราจร
- (๗/๑) การส่งเสริมและสนับสนุนสถานีตำรวจและหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) และ (๗)
- (๘) การขนส่ง
- (๙) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ
- (๑๐) การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- (๑๑) การควบคุมอาคาร
- (๑๒) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- (๑๓) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (๑๔) การพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- (๑๔ ทวิ) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (๑๕) การสาธารณสุขปโภค
- (๑๖) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- (๑๗) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- (๑๘) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (๑๙) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- (๒๐) การควบคุมความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัยในโรงแรมสรรพและสาธารณสุขสถานอื่น ๆ
- (๒๑) การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา
- (๒๒) การสาธารณสุขการ
- (๒๓) การสังคมสงเคราะห์
- (๒๔) การส่งเสริมการกีฬา
- (๒๕) การส่งเสริมการประกอบอาชีพ
- (๒๖) การพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร
- (๒๗) หน้าที่อื่น ๆ ตามที่กฎหมายระบุให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ เทศบาลนคร หรือตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย หรือที่กฎหมายระบุเป็นหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

บรรดาอำนาจหน้าที่ใดซึ่งเป็นของราชการส่วนกลาง หรือราชการส่วนภูมิภาคจะมอบให้กรุงเทพมหานคร ปฏิบัติก็ได้ โดยให้ทำเป็นพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือประกาศ แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ทำ เป็นข้อบังคับหรือประกาศต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย”

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ก็ได้บัญญัติให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ไว้ตามมาตรา ๑๘ ด้วย

ขั้นตอนของการเสนอญัตติ

๑. ต้องเสนอร่างหน้าเป็นหนังสือต่อประธานสภา โดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าสองคนวันแต่จะมี กฎหมายหรือข้อบังคับจะได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น (ตามข้อ ๓๘ วรรคหนึ่ง แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ) และการเสนอญัตติดังกล่าวให้ใช้ตามแบบท้ายข้อบังคับการประชุมสภาฯ (ตามข้อ ๑๒๕ แห่งข้อบังคับ การประชุมสภาฯ)

๒. ให้ประธานสภาบรรจุญัตติที่เสนอเข้าระเบียบวาระการประชุมสภากรุงเทพมหานคร ภายใน กำหนดเวลาอันสมควรในสมัยประชุมนั้น

๓. การเสนอญัตติที่ไม่ต้องเสนอร่างหน้าเป็นหนังสือคือ การเสนอญัตติด้วยวาจา หรืออีกนัยหนึ่ง ที่คนส่วนมากเรียกว่า “ญัตติด่วน” ให้ผู้เสนอยกมือขออนุญาตต่อประธานสภาเพื่อปรึกษาหารือเป็นการด่วน ตามข้อ ๓๙ (๓) แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ ก่อน เมื่อประธานสภาอนุญาตแล้ว จึงเสนอได้

๔. เมื่อประธานสภาได้พิจารณาแล้วอนุญาตให้เสนอได้ ที่ประชุมจึงพิจารณาดำเนินการต่อไปได้

๕. ผู้รับรองการเสนอญัตติด้วยวาจาให้กระทำโดยวิธียกมือไม่น้อยกว่าสองคนเช่นเดียวกับข้อ ๑

ญัตติที่ไม่ต้องเสนอร่างหน้าเป็นหนังสือ

๑. ตามข้อ ๓๙ แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ กำหนดไว้ดังนี้

(๑) ขอให้ปรึกษาหรือพิจารณาเป็นการด่วน

(๒) ญัตติที่กำหนดไว้ในข้อ ๔๐

(๓) ญัตติอื่นที่ประธานสภาอนุญาต

๒. ตามข้อ ๔๐ แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ กำหนดว่า เมื่อที่ประชุมสภาฯ กำลังปรึกษาหรือพิจารณาญัตติใด มิให้เสนอญัตติอื่น เว้นแต่ญัตติดังต่อไปนี้

(๑) ขอแปรญัตติเฉพาะในเรื่องที่ไม่ใช่ข้อบัญญัติ

(๒) ขอให้รวมระเบียบวาระการประชุมที่เป็นเรื่องเดียวกัน ทำนองเดียวกัน หรือเกี่ยวเนื่องกัน เพื่อพิจารณาพร้อมกัน

(๓) ขอให้ส่งปัญหาไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณา หรือขอให้บุคคลใดส่งเอกสารหรือมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น

(๔) ขอให้ลงมติ

(๕) ขอให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติ

(๖) ขอให้ปิดอภิปราย

(๗) ขอให้เปิดอภิปราย

(๘) ขอให้เลื่อนการปรึกษาหรือพิจารณา

(๙) ขอให้พิจารณาว่าสมาชิกหรือผู้เข้าร่วมประชุมกระทำผิดข้อบังคับนี้

(๑๐) ขอให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษาหรือพิจารณา

ถ้าที่ประชุมมีมติหรือเห็นชอบด้วยในญัตติตาม (๑๐) ญัตติเดิมเป็นอันตกไป เว้นแต่ญัตตินั้นเป็นญัตติร่างข้อบัญญัติ

๓. ญัตติตามข้อ ๔๐ (๔) (๖) และ (๑๐) แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ (ขอให้ลงมติ ขอให้ปิดอภิปราย และขอให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษาหรือพิจารณา) ห้ามมิให้ผู้ใดเสนอในคราวเดียวกับการอภิปรายของตน (ตามข้อ ๔๑ แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

๔. ญัตติตามข้อ ๔๐ (๙) แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ (ขอให้พิจารณาว่าสมาชิกหรือผู้เข้าร่วมประชุมกระทำผิดข้อบังคับนี้) ต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่า ๔ คน และให้ระบุเพียงว่าผิดข้อบังคับในเรื่องใดเท่านั้น (ตามข้อ ๔๒ แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

จำนวนผู้เสนอญัตติและผู้เสนอคำร้อง

จำนวนผู้เสนอญัตติเป็นเงื่อนไขสำคัญอย่างหนึ่งในการเสนอญัตติ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วการเสนอญัตติใด ๆ สามารถเสนอได้โดยผู้เสนอ ๑ คนขึ้นไป แต่ญัตติบางญัตติกำหนดจำนวนผู้เสนอขั้นต่ำไว้ว่าต้องมีจำนวนเท่าใด เช่น ญัตติขอให้ออกเสียงลงคะแนนลับ จะกำหนดจำนวนสมาชิกผู้เสนอเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า ๖ คน (ตามข้อ ๗๔ แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ) เป็นต้น จำนวนผู้เสนอญัตตินี้ไม่มีการจำกัดจำนวน คงกำหนดไว้เฉพาะจำนวนขั้นต่ำสุด ส่วนจำนวนเพดานชั้นสูงมิได้กำหนดไว้ ซึ่งผู้ที่เข้าชื่อเสนอญัตติทุกคนจะมีฐานะเป็นผู้เสนอญัตติเท่าเทียมกัน ได้แก่

๑. การเสนอญัตติให้สภากรุงเทพมหานครพิจารณาวินิจฉัยให้สมาชิกสภากรุงเทพมหานครออกเนื่องจากกระทำการอันเป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของตำแหน่ง โดยต้องมีสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเข้าชื่อเสนอ (ตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ)

๒. การเสนอญัตติให้สภากรุงเทพมหานครมีการเลือกประธานสภาหรือรองประธานสภากรุงเทพมหานครใหม่ ต้องมีสมาชิกเสนอจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด (ตามมาตรา ๒๖ (๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ)

๓. คำร้องขอให้เรียกประชุมสมัยวิสามัญ ต้องมีสมาชิกเสนอจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด (ตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ)

๔. การร้องขอให้ดำเนินการประชุมลับ ต้องมีสมาชิกเสนอจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด (ตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ)

๕. การเสนอญัตติขอให้เปิดอภิปรายทั่วไป ต้องมีสมาชิกเสนอจำนวนไม่น้อยกว่าสองในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมด (ตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ)

๖. การเสนอขอให้พิจารณาร่างข้อบัญญัติเป็นสามวาระรวดเดียว ต้องมีสมาชิกเสนอร่วมกันไม่น้อยกว่า ๔ คน (ตามข้อ ๔๓ วรรคสอง แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

๗. การเสนอขอให้ออกเสียงลงคะแนนลับ ต้องมีสมาชิกเสนอจำนวนไม่น้อยกว่า ๖ คน (ตามข้อ ๗๔ แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

ผู้รับรองญัตติ

ในการเสนอญัตติเพื่อให้ที่ประชุมสภาพิจารณานั้น โดยทั่วไปจะต้องมีผู้รับรองญัตติ การรับรองญัตติเป็นการแสดงให้เห็นว่ามีผู้อื่นสนใจและประสงค์จะให้มีการพิจารณาญัตตินั้น สมาชิกของสภาทุกคนเป็นผู้มีสิทธิรับรองญัตติซึ่งตนไม่ได้เป็นผู้เสนอได้ในการเสนอญัตติต่อที่ประชุมสภาโดยทั่ว ๆ ไปนั้น จะกำหนดให้มีผู้รับรองไม่น้อยกว่า ๒ คน แต่ถ้ามีกฎหมาย หรือข้อบังคับการประชุมสภาฯ กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ก็จะต้องดำเนินการตามบทบัญญัตินั้น มิฉะนั้น ญัตตินั้นจะต้องตกไป ได้แก่

๑. ร่างข้อบัญญัติที่สมาชิกเสนอ จะต้องมีส่วนชื่อกองนามรับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมด ร่างข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องการเงิน สมาชิกจะเสนอได้ต่อเมื่อมีคำรับรองของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (ตามมาตรา ๙๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร)

๒. การเสนอชื่อสมาชิกเพื่อเลือกเป็นประธานสภาและรองประธานสภากรุงเทพมหานครต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่า ๕ คน (ตามข้อ ๗ แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

๓. การเสนอญัตติขอมิให้โฆษณาข้อความใด ๆ อันเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของกรุงเทพมหานคร ต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่า ๖ คน (ตามข้อ ๓๖ แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

๔. ญัตติขอให้พิจารณาโทษสมาชิกว่ากระทำการผิดข้อบังคับในการประชุมครั้งนั้นต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่า ๔ คน โดยให้ระบุเพียงว่าผิดข้อบังคับในเรื่องใดเท่านั้น (ตามข้อ ๔๒ แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

๕. การเสนอขอแปรญัตติร่างข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องการเงิน (ตามข้อ ๔๕ วรรคสอง แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ) และการเสนอขอแปรญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย (ตามข้อ ๕๗ แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ) ต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่า ๔ คน

๖. การเสนอขอให้ปิดอภิปรายก็ดี ขอให้ลงมติว่าจะรับหลักการหรือไม่ก็ดี หรือขอให้ส่งให้คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาก่อนรับหลักการก็ดี ต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่า ๔ คน (ตามข้อ ๕๖ แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

๗. การเสนอขอให้ที่ประชุมออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยโดยวิธียกมือขึ้นพันศีรษะ เรียกชื่อตามลำดับตัวอักษรให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายบุคคล หรือวิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมเห็นสมควร (ตามข้อ ๗๒ (๒) (๓) และ (๔) แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ) ต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่า ๒ คน (ตามข้อ ๗๒ วรรคสอง แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

๘. การเสนอขอให้นับคะแนนเสียงใหม่ เนื่องจากเชื่อว่ามี การนับคะแนนผิด ต้องมีสมาชิกรับรอง ไม่น้อยกว่า ๔ คน (ตามข้อ ๘๒ แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

๙. การเสนอญัตติขอให้ที่ประชุมวินิจฉัยปัญหาที่จะต้องตีความข้อบังคับการประชุมสภาฯ ต้องมีสมาชิกรับรอง ไม่น้อยกว่า ๕ คน (ตามข้อ ๑๒๖ วรรคสอง แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

๑๐. การขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับการประชุมสภาฯ ต้องเสนอเป็นญัตติ โดยมีสมาชิกรับรอง ไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภา (ตามข้อ ๑๒๗ แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

ในเรื่องผู้รับรองญัตตินี้ มีประเด็นที่มีผู้สงสัยว่าผู้เสนอญัตติในเรื่องใด ๆ จะเป็นผู้รับรองญัตตินั้นด้วย ได้หรือไม่ นั้น ตามหนังสือระบบงานรัฐสภา ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร กำหนดไว้ชัดเจนว่า “สมาชิกของสภาทุกคนเป็นผู้มีสิทธิรับรองญัตติซึ่งตนไม่ได้เป็นผู้เสนอได้”

สิทธิและขั้นตอนในการอภิปราย

๑. ผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติมีสิทธิอภิปรายก่อน แต่ถ้ามีผู้เสนอหรือผู้แปรญัตติหลายคน ให้ประธานอนุญาติให้อภิปรายก่อนได้เพียงคนเดียว (ตามข้อ ๖๓ แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

๒. เมื่อผู้เสนอญัตติได้อภิปรายแล้ว ถ้าผู้ใดจะคัดค้านหรือมีความเห็นตรงกันข้ามก็ให้ผู้นั้นอภิปราย และโดยปกติประธานต้องให้อภิปรายสลับกัน (ตามข้อ ๖๔ วรรคหนึ่ง แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

๓. การอภิปรายไม่สนับสนุนและไม่คัดค้านย่อมกระทำได้โดยไม่ต้องสลับ และมีให้นับเป็นวาระอภิปรายของผู้สนับสนุนหรือผู้คัดค้าน (ตามข้อ ๖๔ วรรคสอง แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

๔. ถ้ามีผู้ขออภิปรายหลายคน ประธานสภาจะให้คนใดอภิปรายก็ได้ แต่ให้คำนึงถึงผู้เสนอญัตติ ผู้แปรญัตติ ผู้รับรองญัตติหรือผู้รับรองคำแปรญัตติ และผู้ซึ่งยังไม่ได้อภิปรายด้วย (ตามข้อ ๖๔ วรรคสาม แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

๕. กรณีมีสมาชิกเสนอขอให้ลงมติ หรือขอให้ปิดอภิปราย หรือขอให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษาหรือพิจารณา สมาชิกอื่นอาจเสนอประเด็นที่ยังไม่มีการอภิปรายเพื่อเป็นเหตุผลขอเปิดอภิปรายต่อไปได้ (ตามข้อ ๖๕ วรรคหนึ่ง แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

๖. การอภิปรายเป็นอันยุติเมื่อไม่มีผู้ใดอภิปราย หรือที่ประชุมลงมติให้ปิดอภิปราย หรือที่ประชุมลงมติให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษาหรือพิจารณา (ตามข้อ ๖๖ แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

๗. ถ้าที่ประชุมลงมติให้เปิดอภิปรายต่อไปตามที่มีผู้เสนอ ประธานต้องให้ผู้เสนอนั้นได้อภิปรายก่อน (ตามข้อ ๖๕ วรรคสอง แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

๘. ในกรณีที่ประธานสภาพิจารณาเห็นว่าได้อภิปรายกันพอสมควรแล้ว จะสั่งให้ปิดการอภิปรายก็ได้ เว้นแต่ที่ประชุมจะเห็นเป็นอย่างอื่น (ตามข้อ ๖๗ แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

๙. ก่อนลงมติทุกครั้ง ให้ประธานตรวจสอบดูว่ามีสมาชิกอยู่ในที่ประชุมครบจำนวนเป็นองค์ประชุมหรือไม่ ถ้ามีสมาชิกอยู่ในที่ประชุมไม่ครบจำนวนเป็นองค์ประชุม จะทำการลงมติในเรื่องใด ๆ ก็ได้ (ตามข้อ ๗๗ แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

๑๐. เมื่อประธานถามที่ประชุมว่า ในเรื่องที่มีผู้เสนอนั้น จะมีผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ ถ้าไม่มี ก็ให้ถือว่าที่ประชุมเห็นชอบด้วย (ตามข้อ ๗๘ วรรคหนึ่ง แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

๑๑. การอภิปรายต้องอยู่ในประเด็นหรือเกี่ยวกับประเด็นที่กำลังพิจารณากันอยู่ โดยต้องไม่ฟุ้งเฟ้อยวนเวียน ซ้ำซาก หรือซ้ำกับผู้อื่น หรือใช้ภาษาต่างประเทศโดยไม่จำเป็น และห้ามมิให้นำเอกสารใด ๆ มาอ่าน หรือนำวัตถุใด ๆ เข้ามาแสดงในที่ประชุม เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากประธานสภา ทั้งนี้ ประธานสภาอาจกำหนดระยะเวลาการอภิปรายของสมาชิกได้ตามความเหมาะสม (ตามข้อ ๖๘ วรรคหนึ่ง แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

๑๒. ห้ามผู้อภิปรายกล่าวถึงสถาบันพระมหากษัตริย์โดยไม่จำเป็น (ตามข้อ ๖๘ วรรคสอง แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

๑๓. ห้ามผู้อภิปรายกล่าวชื่อสมาชิกหรือบุคคลใดโดยไม่จำเป็นและห้ามแสดงกิริยาหรือใช้วาจาอันไม่สุภาพ ใส่ร้ายหรือเสียดสีบุคคลใด (ตามข้อ ๖๘ วรรคสาม แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

๑๔. สมาชิกผู้ใดเห็นว่ามี การฝ่าฝืนข้อบังคับ หรือผู้ถูกอภิปรายพาดพิงถึงเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องอื่นใดอันเป็นที่เสียหาย และประสงค์จะประท้วง ให้ยื่นและยกมือขึ้นพ้นศีรษะ ประธานสภาจะต้องให้ผู้นั้น อภิปราย และให้ประธานสภาวินิจฉัยว่า ได้มีการฝ่าฝืนข้อบังคับตามที่ประท้วงนั้นหรือไม่ คำวินิจฉัยของประธานสภาดังกล่าวให้ถือเป็นที่สุด เมื่อประธานสภาวินิจฉัยว่าการอภิปรายนั้นเป็นการฝ่าฝืนข้อบังคับ ผู้อภิปรายต้องถอนคำพูดตามคำสั่งของประธานสภา (ตามข้อ ๖๙ แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

๑๕. ผู้อภิปรายอาจถอนคำพูดของตนได้ หรือเมื่อมีผู้ประท้วง หรือตามคำสั่งของประธานสภา ตามข้อ ๖๙ (ตามข้อ ๗๐ แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

การขอลอนญัตติ การขอลอนชื่อจากการเป็นผู้รับรอง และการถือว่าญัตติตกไป

๑. การขอลอนญัตติ หรือการแก้ไขข้อความในญัตติ ซึ่งจัดเข้าระเบียบวาระการประชุมแล้ว ต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมสภา (ตามข้อ ๕๑ แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

๒. การขอลอนชื่อจากการเป็นผู้ร่วมกันเสนอญัตติในญัตติใด หรือจากการเป็นผู้รับรอง จะกระทำได้เฉพาะก่อนที่ประธานสภาสั่งให้บรรจุญัตตินั้นเข้าระเบียบวาระการประชุม (ตามข้อ ๕๒ แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

๓. ในกรณีที่ประธานสภาสั่งให้บรรจุญัตตินั้นเข้าระเบียบวาระการประชุมแล้วจะถอนชื่อได้ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมสภา (ตามข้อ ๕๒ แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

๔. ญัตติใดถึงวาระพิจารณาในที่ประชุมสภาแล้ว ถ้าผู้เสนอญัตติไม่ชี้แจงในที่ประชุมสภาหรือผู้เสนอญัตติไม่อยู่ในที่ประชุมสภาโดยไม่มีผู้ชี้แจงแทนในฐานะผู้รับมอบหมาย ญัตตินั้นเป็นอันตกไป เว้นแต่ที่ประชุมสภาฯ จะพิจารณาเห็นเป็นอย่างอื่น (ตามข้อ ๕๓ วรรคหนึ่ง แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

คำแปรญัตติใดถึงวาระพิจารณาในที่ประชุมสภาแล้ว ถ้าผู้แปรญัตติไม่ชี้แจงในที่ประชุมสภาหรือผู้แปรญัตติไม่อยู่ในที่ประชุมสภาโดยไม่มีผู้ชี้แจงแทนในฐานะผู้รับมอบหมาย คำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป (ตามข้อ ๕๓ วรรคสอง แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

การมอบหมายให้ชี้แจงแทนต้องมอบแก่สมาชิกและทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภา (ตามข้อ ๕๓ วรรคสาม แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

๕. กรณีที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วยในญัตติขอให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษาหรือพิจารณาขณะที่ที่ประชุมกำลังปรึกษาหรือพิจารณาญัตติในเรื่องใดอยู่ ญัตติเดิมเป็นอันตกไป เว้นแต่ญัตตินั้นเป็นญัตติร่างข้อบัญญัติ (ตามข้อ ๕๐ วรรคสอง แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

๖. ในกรณีที่สภาสิ้นวาระ หรือมีการยุบสภา ญัตติใด ๆ ซึ่งที่ประชุมยังไม่ได้พิจารณาหรือพิจารณายังไม่เสร็จ ให้ญัตตินั้นเป็นอันตกไป (ตามข้อ ๕๐ แห่งข้อบังคับการประชุมสภาฯ)

๗. ญัตติใดที่สภาไม่ให้ความเห็นชอบ หรือการเสนอญัตติใด ๆ ด้วยวาจาในที่ประชุม โดยไม่มีสมาชิกรับรอง หรือมีผู้รับรองแต่ไม่ครบจำนวนตามข้อบังคับ ให้ถือว่าญัตตินั้นเป็นอันตกไป

